

## בבית המשפט העליון

עש"ם 2192/06

בפני: כבוד השופטת אי פרוקצ'יה

המערער: משה רחמני

נגד

המשיבה: נציבות שירות המדינה

ערעור על פסק דינו של בית הדין למשמעת של עובדי המדינה מיום 1.2.06 בד"מ 113/02 שניתן על-ידי עו"ד ניצה אדן-ביוביץ, אסתר בריימן ודוד ציוני

בשם המערער: עו"ד יהושע קרמר ועו"ד יניב גלבו

בשם המשיבה: עו"ד מלי אומיד

### פסק-דין

1. המערער הורשע בעבירות משמעת לפי סעיפים 17(1), (2) ו-3 לחוק שירות המדינה (משמעת), התשכ"ג-1963. עבירות אלה עניינן במעשים או התנהגות הפוגעת במשמעת שירות המדינה; באי-קיום המוטל על עובד מדינה או התרשלות בקיום המוטל עליו על-פי נוהג, הוראה כללית או מיוחדת שניתנו לו כדין, והתנהגות שאינה הולמת תפקידו של עובד מדינה או העלולה לפגוע בתדמיתו או בשמו הטוב של שירות המדינה. בית הדין גזר על המערער את אמצעי המשמעת הבאים: נזיפה חמורה, פיטורין לאלתר, ופסילה מעבודה בשירות המדינה לפרק זמן של 5 שנים מיום גזר הדין.

### רקע

2. המערער הועסק בתפקיד נהג במשרד האוצר, עד להשעייתו ביום 20.8.02. על-פי המיוחס לו בכתב התובענה, בתחילת חודש ינואר 2002, פגש המערער במתלוננת, שהייתה עובדת חדשה במזנון משרד האוצר, ושאל אותה לגילה ולמקום מגוריה. היא השיבה כי היא בת שמונה עשרה וחצי, ומתגוררת בשכונת גילה שבירושלים. לכך הגיב המערער כי

גם הוא מתגורר בשכונת גילה. מספר ימים לאחר מכן, המתינה המתלוננת למעלית במשרד, ופגשה שוב במערער. המערער חסם את כניסתה למעלית ואמר לה תוך כדי כך כי לאחר פגישתו הראשונה עמה, "אני וחבר שלי התערבנו על 500 ש"ח, החבר שלי אמר שתשכבי איתו/איתי ואני אמרתי שלא". המתלוננת הגיבה לדברים אלה בכך כי עניינים אלה אינם מעניינים אותה, וכי היא עדיין צעירה, וביקשה מהמערער לעזבה. המערער חזר ואמר למתלוננת: "הרבה בנות בגיל שלך עושות את זה תמורת \$150, אז את לא רוצה שאתן לך \$150 ותסכימי לבוא איתי?". המתלוננת חזרה והשיבה למערער: "אני ילדה בשבילך, לא מתאים לי הדברים האלה, ותיתן לי להמשיך בעבודה אני ממהרת". אז אמר לה המערער: "תחשבי על זה, וכשאראה אותך בפעם הבאה תעני לי, תתני לי תשובה". לאחר דו-שיח זה איפשר המערער למתלוננת להיכנס למעלית ולחזור לעבודתה.

3. בגין מעשים אלה, הועמד המערער לדין משמעתי. בית הדין סקר בהרחבה את חומר הראיות שהונח בפניו, וקבע כי תלונתה של המתלוננת היא אמיתית ומהימנה. הוא דחה את טענת ההגנה שהעלה המערער כאילו נרקמה עלילה נגדו לסלקו מן המשרד. עוד קבע בית הדין כי מעשיו של המערער מגיעים כדי הטרדה מינית במשמעות החוק למניעת הטרדה מינית, התשנ"ח-1998 (להלן - החוק למניעת הטרדה מינית), וכי הם מהווים בעת ובעונה אחת גם הפרת התקשי"ר (פיסקה 42.224). בית הדין קבע:

"התבטאויותיו של הנאשם כלפי המתלוננת היו מבזות על-פי טיבן נוכח התייחסותו למתלוננת כאל אובייקט מיני באופן שפגע בזכותה לכבוד ולשוויון... מדובר בהישנות ההצעות, ובסירובה החוזר של המתלוננת שאינה מעוניינת בהצעות האמורות... בנסיבות אלה, הנאשם הטריד מינית את המתלוננת, כמשמעותו בחוק למניעת הטרדה מינית".

בית הדין הרשיע את המערער בעבירות המשמעת בהן הואשם. בגזר הדין, עמד על התכלית שלשמה הוחק חוק המשמעת, והיא - הגנה על מראיתו ותדמיתו של השירות הציבורי ושמם הטוב. הוא הדגיש את תפקידם של אמצעי המשמעת על-פי החוק בהרתעה אפקטיבית של עובדי מדינה מפני הפרת כללי המשמעת והאתיקה הציבורית. הוא עמד על הענישה הכללית המחמירה המתחייבת בעבירות של הטרדה מינית. הוא התייחס לחומרת התבטאויותיו של המערער כלפי המתלוננת, שהיה בהן משום ביזויה ופגיעה בזכותה לכבוד ולשוויון. אשר לנסיבותיו האישיות של המערער, עמד בית הדין, בין היתר, על עברו

הפלילי והמשמעתי הקודם. על רקע כלל הנסיבות, גזר בית הדין את אמצעי המשמעת כמפורט לעיל.

#### הערעור

4. הערעור נסב הן על הכרעת הדין והן על גזר הדין של בית הדין למשמעת. לטענת המערער, כל המיוחס לו בכתב התובענה המשמעתי אינו אמת, והשתלשלות האירועים המתוארת בו לא התרחשה מעולם. בהקשר לכך הוא מצייך, כי התשתית הראייתית שבית הדין הסתמך עליה אינה מבוססת כראוי, שכן הוא הסתמך על עדות המתלוננת שלא היתה מהימנה, והיתה רצופת סתירות. כמו כן, לא העידו עדים חיוניים מטעם התביעה, ויש לייחס לכך משקל שלילי בקביעת ממצאים מרשיעים נגדו.

לחלופין, נטען כי גם אילו היו העובדות המתוארות בכתב האישום נכונות, לא היה בהן כדי להצדיק את העמדתו לדין בגין עבירת משמעת שעניינה הטרדה מינית. המעשים המיוחסים לו אינם מקיימים את יסודות עבירת ההטרדה המינית, ומשכך טעה בית הדין כשהרשיעו בעבירת משמעת הנוגעת לכך. עיקר השגתו של המערער בטיעונו זה מתמקד בכך כי מעשיו לא היוו משום "הצעות חוזרות" ו"התייחסויות חוזרות" כנדרש בסעיפים 3(א)(3) ו-3(א)(4) לחוק למניעת הטרדה מינית, אלא מדובר, לכל היותר, בהצעה אחת, אשר אינה עולה כדי הצעה חוזרת או התייחסות חוזרת, הנדרשת כתנאי חיוני לקיום יסודות עבירה של הטרדה מינית.

טוען עוד המערער כי גם היסודות הנדרשים להרשעה על-פי סעיף 3(א)(5) לחוק למניעת הטרדה מינית אינם מתקיימים במלואם, וזאת מאחר שהצעתו למתלוננת לא ביזתה או השפילה אותה, וזאת הן מנקודת מבט סובייקטיבית והן בהיבט אובייקטיבי. מעבר לכל אלה, כך נטען, חזקה על המחוקק כי בחוקו את ההוראה האמורה התכוון למעשים חמורים בהרבה מאלה שמדובר בהם כאן.

המערער מעלה טענות כלליות שונות נוספות כנגד פסק דינו של בית הדין. לדבריו, התנהלות התביעה לא היתה עניינית, והונעה משיקולים זרים. החקירה בענין התלונה המשמעתי נשוא ערעור זה התעכבה עד לאחר מתן גזר דין כנגד המערער בהליך משמעתי אחר, אשר הסתיים ללא פיטורין. לדבריו, כתוצאה מאותו הליך, שמה לה התביעה למטרה להביא לפיטוריו, וחידשה את הטיפול בפרשה הנוכחית אף שלא היתה כרוכה בה הפרת

אמיתית של נורמה מוסרית. המערער טוען כי מהלכים אלה של התביעה פוגעים בזכויותיו, והוא מבקש סעד של הגנה מן הצדק.

לענין אמצעי המשמעת שהוטלו, טוען המערער כי גם אם המעשים המיוחסים לו עולים כדי הטרדה מינית, העונש שהושת עליו חורג לחומרה מהרף המקובל בעבירות כגון אלו. על אחת כמה וכמה כך הוא, מקום שלא הוגשה תלונה פלילית למשטרה נגדו, וההליך שננקט כלפיו הוא הליך משמעותי בלבד. עובדה זו מצביעה על כך כי מעשיו מצויים ברף התחתון של עבירת ההטרדה המינית, אם אמנם בוצעה עבירה כזו.

5. המדינה טוענת מנגד, כי אין עילה להתערב בפסק הדין של בית הדין למשמעת. לדבריה, אין כל יסוד לטענה בדבר מזימת התנכלות למערער אשר הניעה, כביכול, את גלגלי הליכי התביעה בתיק זה. פרק הזמן שחלף ממועד פתיחת החקירה המשמעתית ועד להעמדתו לדין של המערער הינו סביר. לגוף הטענות ביחס להכרעת הדין, טוענת המדינה כי האישום המשמעותי נסב אמנם על אירוע עובדתי אחד, אך התרחשו בו שלוש הצעות נפרדות בעלות אופי מיני שהופנו על-ידי המערער למתלוננת, ולכן מתקיימים במעשה זה היסודות של "הצעות חוזרות" ו"התייחסויות חוזרות" בסעיפים 3(א) ו-3(א)(4) לחוק למניעת הטרדה מינית. כן נטען, כי בכל מקרה, מתקיימים במעשי המערער כלפי המתלוננת יסודות סעיף 3(א)(5) לחוק, שאינם מחייבים קיום של הצעות או התייחסויות חוזרות, אלא ענינם ב"התייחסות מבזה או משפילה" המופנית לאדם ביחס למיניותו, ויסודות אלה מתקיימים כאן.

אשר לעונש, נטען כי אמצעי המשמעת שהוטלו על המערער הם מידתיים, וכי לאור מדיניות הענישה המחמירה בעבירות הטרדה מינית, ובמיוחד על רקע עברו הפלילי והמשמעותי הקודם של המערער הקשור בסוג עבירות דומה, אין מקום להקלה בדינו.

#### הכרעה

6. דין הערעור להידחות על כל חלקיו.

אשר להכרעת הדין, טיעונו של המערער ברובד העובדתי אינם יכולים להתקבל. כלל הוא כי הביקורת הערעורית על ממצאי העובדה שקבעה הערכאה הדיונית הינה מצומצמת ביותר, ועל אחת כמה וכמה כך הוא לגבי ממצאים שנקבעו על יסוד התרשמות

ישירה מהעדים (ע"פ 9352/99 יומטוביאן נ' מדינת ישראל, פד"י נד(4) 632, 643). התערבות ערכאת הערעור בממצאי עובדה מוצדקת אך במקרים נדירים בהם תשתית הראיות אינה מניחה בסיס ממשי לממצאים שנקבעו, או כאשר הגרסה העובדתית שאומצה על-ידי הערכאה הדיונית אינה עומדת במבחן ההיגיון (ע"פ 1258/03 פלוני נ' מדינת ישראל, פד"י נח(6) 625, 631-632; עש"מ 10575/03 בן דוד נ' נציבות שירות המדינה, תק-על 2004(1) 3475, 3477; עש"מ 318/04 מנוס נ' נציב שירות המדינה פד"י נח(3) 470, 476-477). בענייננו, נתן בית הדין את דעתו למכלול הראיות שלפניו, והתייחס בפירוט רב לכל אחת מהן. הוא שקל את עדותו של המערער אל מול עדותה של המתלוננת, וראה להעדיף את האחרונה, ולהשתית עליה את ממצאיו העובדתיים. טענת המערער כי התלונה נגדו היא פרי מזימה להתנכל לו במקום עבודתו נתפסה כטענה בלתי אמינה וחסרת משקל, ובצדק כך. אין יסוד לטענה לפיה תלונה של בחורה צעירה, שזה עתה החלה לעבוד במשרד הממשלתי, בדבר הצעות מגוננות ביותר שהושמעו בפניה, היא פרי מזימה כוללת של כוחות במשרד להרחיק את המערער ממקום עבודתו. בצדק לא ייחס בית הדין משמעות לטענה זו. כן קשה למצוא ממש בטענת המערער בדבר התנכלות התביעה לעניינו, שכביכול המתינה לצורך החקירה עד לסיום ההליך המשמעתי האחר נגדו. לא הונחה כל תשתית המצביעה על פגם בדרך התנהלותה של התביעה המשמעטית או על מניעים ושיקולים זרים כלשהם שנשקלו במהלך החקירה בפרשה זו. טענות המערער בעניינים אלה הן טענות בעלמא, ואין בהן ממש.

7. ולגופם של דברים: הקביעות העובדתיות של בית הדין מצביעות על כך שהתנהגותו של המערער מגיעה כדי הטרדה מינית, על-פי מספר חלופות אפשריות בהתאם להגדרת החוק.

סעיף 3 לחוק למניעת הטרדה מינית קובע:

"הטרדה מינית והתנכלות

(א) הטרדה מינית היא כל אחד ממעשים אלה:

....

- (3) הצעות חוזרות בעלות אופי מיני, המופנות לאדם אשר הראה למטריד כי אינו מעוניין בהצעות האמורות;
- (4) התייחסויות חוזרות המופנות לאדם, המתמקדות במיניותו, כאשר אותו אדם הראה למטריד כי אינו מעוניין בהתייחסויות האמורות;

(5) התייחסות מבזה או משפילה המופנית לאדם ביחס למינו או למיניותו, לרבות נטייתו המינית".

הטרדה מינית היא, ביסודה, מעשה בעל אופי מיני – בין מעשה פיסי ובין התבטאות או התייחסות, המופנה לזולת בעל כורחו, או המבזה ומשפיל אותו. במוקד מעשה ההטרדה עומדת ההתייחסות לזולת כאל אובייקט מיני, וכמושא לניצול מיני לסיפוק יצרו של הפוגע. מעשה ההטרדה מסיט את היחס בין המינים מיחס רגשי הדדי שהמיניות משתלבת בו באורח הרמוני, להתייחסות חד-צדדית של אדם לזולתו שכוחה המניע הוא מיניות לשמה, וכרוכים בה על-פי רוב השפלה וביזוי. ההטרדה המינית פוגעת בכבוד האדם ומבזה את עצמיותו ופרטיותו. היא פוגעת באוטונומיה האישית שלו, במעמדו החברתי, ובזכותו לשוויון ביחס לבן המין האחר.

על מהותה של ההטרדה המינית ועל הצורך לעקור תופעה זו מן השורש, עמד המחוקק בדברי ההסבר להצעת החוק למניעת הטרדה המינית, התשנ"ז-1997:

"הטרדה מינית היא פגיעה בכבוד האדם, בחירותו, בפרטיותו, ובזכותו לשוויון. היא פוגעת בכבודו העצמי ובכבוד החברתי של המוטרד. היא משפילה ומבזה את אנושיותו, בין השאר על-ידי התייחסות אל האדם כאל אובייקט מיני לשימוש של המטרד. הטרדה מינית שוללת את האוטונומיה של המוטרד ואת שליטתו בגופו ומיניותו, פוגעת בזכותו להגדרה עצמית ופולשת לפרטיותו, וכן מפלה אותו לרעה לעומת אנשים אחרים. הטרדה מינית כלפי נשים גורמת להשפלתן ביחס למינן או למיניותן, ומקשה עליהן להשתלב כחברות שוות בעולם העבודה, וביתר תחומי החיים, ובכך היא פוגעת בשוויון" (הצ"ח 2641, עמ' 484).

8. ההטרדה המינית היא התנהגות שבמעשה בעלת אופי מיני, כאשר גם מילים והתבטאויות הם בגדר "מעשה" לצורך כך (עש"מ 6713/96 מדינת ישראל נ' בן אשר, פד"י נב(1) 650). להטרדה המינית פנים הרבה, ומידות שונות של חומרה. הטרדה מינית אינה כרוכה בהכרח במעשי סחיטה מינית או במעשים מגונים ממש; היא עשויה להתגבש גם בביטויים, הצעות, ואמירות חוזרות המופנות לאדם ומתמקדות במיניותו, כאשר הוא נותן ביטוי לכך שהוא אינו מעוניין בהן, או מקום שמדובר בהתייחסות בעלת אופי מיני המופנית לאדם, המבזה ומשפילה אותו בהקשר המיני. פרשנות המושג הטרדה מינית בחוק

היא לכיוון הרחבה ולא הצרה (עש"מ 5771/01 פודלובסקי נ' נציב שירות המדינה, פד"י נו(1) 463).

9. לא מצאתי ממש בטענת המערער לפיה מושג "ההטרדה המינית" על-פי החלופות בסעיף 3(א) (3) ו-(4) לחוק מחייב כי היסודות של "הצעות החוזרות" או "התייחסויות החוזרות" כשהן מופנות לאדם, תתרחשנה בהכרח במספר אירועים שונים, ולא תיכללנה בגדר ההגדרה הצעות או התייחסויות חוזרות בארוע אחד. נוסחו המילולי של החוק אינו תומך בפרשנות צרה כזו, וגם תכליתו ומטרותיו אינן הולמות פרשנות כזו. אין הבדל של ממש בעוצמת הפגיעה בכבודו של אדם המוטרד מינית כאשר מופנות אליו הצעות או התייחסויות חוזרות בעלות אופי מיני במסגרת אירוע אחד, לבין מצב דומה המתרחש במהלך מספר אירועים, כל עוד מושא הפניות מבטא חוסר עניין לגביהן. אופיין המבזה והמשפיל של הצעות או התייחסויות אינו מושפע מהשאלה אם הן הועלו בגדרו של מפגש אחד או במספר מפגשים. החוק מגדיר כעבירת הטרדה, פנייה חוזרת של אדם לרעהו בהצעות או התייחסויות מיניות שאינן רצויות ואינן ראויות בעיני הצד האחר. ההנחה היא, כי משהופנתה לראשונה לכיוונו של אדם הצעה או התייחסות בעלת אופי מיני, והוא ביטא את חוסר העניין שיש לו בכך, על המציע או המתייחס לחדול מכך על אתר, ואם ימשיך בדבר, ויחזור על הצעותיו או התייחסויותיו, בין באותו אירוע ובין באירוע אחר, יהפוך הדבר להטרדה מינית. יתר על כן, כאשר ההתייחסות המינית אל הזולת היא מבזה או משפילה, אין דרישה לקיום התייחסות חוזרת, ודי בפנייה אחת כדי לענות ליסודות ההגדרה של הטרדה מינית אסורה.

10. בענייננו, פניותיו החוזרות של המערער למתלוננת במספר הצעות מגונות ביותר ענו לחלופות שונות של הגדרת הטרדה מינית על-פי החוק. הם היוו הצעות חוזרות בעלות אופי מיני והתייחסויות חוזרות שהתמקדו במיניותה, כאשר המתלוננת הבהירה יותר מפעם אחת כי היא דוחה את הצעותיו של המערער, ואינה מעוניינת בהן. יתירה מכך: מדובר בהצעות מבזות ומשפילות שדרגת חומרתן גבוהה ביותר. המערער הוא אדם מבוגר, אשר פנה לבחורה צעירה שפגש בה במשרד ממשלתי בה עובדים השניים, ואמר לה כי התערב עם חברו על סכום כסף כי היא תשכב איתם, ולאחר שהבחורה ביקשה כי ירפה ממנה, אמר לה: "הרבה בנות בגיל שלך עושות את זה תמורת 150 דולר, אז את לא רוצה שאתן לך 150 דולר ותסכימי לבוא איתי?". דברים אלה גובלים בהצעה מינית מגונה שיש לה נופך המזכיר הצעה למעשה זנות. כאשר המתלוננת חזרה וענתה לו: "אני ילדה בשבילך לא מתאים לי

הדברים האלה, ותיתן לי להמשיך בעבודה, אני ממחרת", הוא לא הירפה, והשיב: "תחשבי על זה, וכשאראה אותך בפעם הבאה תעני לי, תתני לי תשובה". משמעות דברים אלה אינה מצטמצמת לאמירות פוגעניות גרידא. משמעותם היא הצעה רצינית לקיים יחסי מין בתמורה לתשלום כסף. ברף מעשי ההטרדה המינית שעניינם התבטאויות, הצעות והתייחסויות, קשה לחשוב על פניות משפילות, מבזות וחמורות מאלה. מידת ההשפלה והביזוי הנלווית להתבטאויות והצעות מעין אלה, כאשר ברור כי המתלוננת דוחה אותן בשאט נפש, היא בעלת עוצמה מיוחדת, ומצדיקה התייחסות ערכית ועונשית הולמת.

המתלוננת היתה בשעת מעשה עובדת מזנון חדשה, בחורה צעירה שנחזתה בעיני המערער כ"טרף קל" להצעותיו הנלוות. פניותיו והתייחסויותיו של המערער אליה הסתכמו אמנם במדיום מילולי, ולא גלשו למגע פיסי אסור, אך עוצמת ההשפלה שהתלוותה לפניות המילוליות הללו היתה גדולה במיוחד, ולא בהכרח פחותה ממגע פיסי אסור (עש"ם 7113/02 מדינת ישראל נ' לוי, פד"י נז(3) 817, עמ' 844). ביטויים מיניים הפוגעים בכבודן של נשים הם תופעה שיש לבערה (פרשת פודלובסקי, שם, עמ' 480). חומרתה של ההצעה המגונה אינה תלויה בהכרח בפוטנציאל המימוש המעשי שלה, אלא בטיב התוכן המיני שבהצעה (עש"ם 65/03 איזנר נ' מדינת ישראל, פד"י נז(5) 541). במקרה זה, התוכן הגלום בהתייחסויות המיניות של המערער אל המתלוננת היה משפיל במיוחד, לאור הקישור שעשה המערער בין ההצעה לקיים יחסי מין בתמורה לתשלום כסף.

11. מעשי הטרדה מינית, ולא כל שכן, מעשים חמורים מסוג אלה שהתרחשו במקרה זה, כשהם מתבצעים במערכת של שירות המדינה, מהווים עבירות משמעת על-פי חוק המשמעת בשירות המדינה. נורמות המשמעת נועדו להבטיח את פעילותו התקינה של השירות הציבורי. תכליתן להגן על אמון הציבור בטוהר פעילותה ורמתה הערכית והתיפקודית של הרשות הציבורית (עש"מ 5547/00 בנית נ' מדינת ישראל, פד"י נז(3) 374; עש"מ 917/99 מדינת ישראל נ' חמזה, פד"י נג(3) 77; עש"מ 7111/02 נציבות שירות המדינה נ' אשואל, פד"י נז(1) 920, 926; פרשת לוי, שם, בעמ' 5-843). אמון זה כרוך ושלוב ברמתם המוסרית, הערכית, והתיפקודית של עובדי הציבור הפועלים במסגרת הרשות הציבורית. בלא הקפדה על כללי טוהר מידות ונקיון כפיים של עובדי הציבור, לא יתכון רשות ציבורית שתזכה לאמון הציבור. כבר נפסק כי התנהגות בלתי הולמת של עובד מדינה היא מושג בעל "רקמה פתוחה", הכולל מגוון התנהגויות שיש בהן כדי לפגוע בזולת, להעכיר את אוירת העבודה, לשבש את יחסי העבודה, לערער את יחסי האמון של

הציבור בשירות, או לפגוע בדרך אחרת בתפקוד התקין של השירות (פרשת לוי, שם; ער"מ 1351/95 פינקלשטיין נ' בית הדין המקומי למשמעת של עובדי עיריית ירושלים, פד"י מט"ו (5) 573, 578).

12. למותר לומר, כי השמירה על תרבות ההתנהגות במערכת יחסי העבודה, ובתוך כך כיבוד הפרטיות והאוטונומיה האישית של הזולת, היא יסוד מיסודות כללי המשמעת בשירות המדינה. ההטרדה המינית פוגעת בכבודו של האדם וברגשותיו. כשהיא מתרחשת במערכות העבודה בשירות המדינה היא הורסת את מירקם היחסים העדין בשורות עובדי המדינה, ופוגעת לא רק במושא ההטרדה עצמו, אלא ברמתו של השירות באופן כללי, ובאופן שהציבור רוחש לו. הפעלת הנורמות כנגד הטרדה מינית בשירות הציבורי היא משימה בעלת חשיבות מיוחדת הן להגנה על הפרט והן לשמירה על האינטרס הציבורי הכללי. נפוצותם של אירועי ההטרדה בשירות המדינה מחייבת גישה מחמירה במיוחד לתופעות אלה, כדי להגן על המוסר וטוהר המידות בשירות הציבורי, שבלעדיהם לא יכון שירות ראוי לשמו. נורמות המשמעת בשירות הציבורי מחייבות, בין היתר, הגנה מיוחדת על עובדים שמעמדם במערכת פגיע ושברירי. אכן -

"המהות של הטרדה מינית מחייבת באופן עקרוני, בכפוף לנסיבות של כל מקרה, גישה מחמירה מצד הממונים על עובד הציבור הנאשם בהטרדה כזאת, מצד בית-הדין למשמעת וכן גם בהליך של ערעור, מצדו של בית-משפט זה" (דברי השופט זמיר בעש"מ 1928/00 מדינת ישראל נ' ברוכין, פד"י נד" (3) 694, 709).

היקף התופעה של ההטרדה המינית והפגיעה בכבודו ובמעמדו של הנפגע, כמו גם הפגיעה בדמותו של שירות המדינה וביחסי העבודה, מצדיקים העברת מסר עונשי מרתיע (עש"מ 10088/02 בצון נ' מדינת ישראל, תק-על 2003(1), 1884).

13. מעשי ההטרדה המינית שהמערער ביצע, ומידת ההשפלה הקשה שהיתה טמונה בהצעותיו הנלוזות, מצדיקים ענישה משמעתית מחמירה. מדיניות זו ניזונה משילוב בין המגמה הכללית לבער את תופעת ההטרדות המיניות בשירות הציבורי באמצעות מסר עונשי ראוי ומחומרת נסיבות המקרה שלפנינו. המסר העונשי בעניינים כגון זה שלפנינו צריך להיות ברור וחד משמעי, כדי להרתיע להבא לא רק את המערער בלבד, אלא גם את כלל ציבור עובדי המדינה כדי לשרש תופעות פסולות אלה ולמנוע את הישנותן בעתיד

(פרשת לוי, שם; עש"מ 309/01 זרזר נ' נציב שירות המדינה, פד"י נה(2) 830; ענין בצון, שם).

14. חומרת מעשיו של המערער, על רקע הצעותיו והתבטאויותיו החוזרות כלפי המתלוננת, מתעצמת גם לאור עברו הפלילי והמשמעותי הקודם. בעברו הפלילי כלולות גם הרשעות בעבירות שעניינן מעשים מגונים, אשר בגינם התנהלו גם הליכי משמעת. על רקע חומרת מעשיו של המערער, ונוכח עברו הפלילי והמשמעותי, ולאור מדיניות הענישה המחמירה בעבירות הטרדה מינית, אין מקום להתערב באמצעי המשמעת שבית הדין הטיל על המערער. בית הדין לא התעלם מנסיבותיו האישיות של המערער, ולקח אותן בחשבון לחיוב ולשלילה; הוא נתן דעתו לגילו של המערער - יליד 1953, ולעובדה כי הוא מועסק בשירות המדינה משנת 1974. הוא לקח בחשבון את טענותיו לענין מצבו הנפשי והרפואי. מצד שני, הוא נתן משקל לעמדת המשרד הממשלתי, אשר ראה עין בעין עם התביעה, לפיה אין מנוס מפיטוריו של המערער משירות המדינה. אדם הנמנה על שירות המדינה, המעלה במסגרת עבודתו בפני אישה צעירה, למורת רוחה, הצעות מגונות חוזרות לקיום יחסי מין תמורת תשלום, אין לו מקום בשירות המדינה אם ברצוננו לשמור על טוהר מידות והתדמית הערכית של השירות הציבורי. במיוחד כך הדבר נוכח עברו הפלילי והמשמעותי של המערער, אשר נסב בחלקו על עבירות נוספות במישור זה. פיטורין משירות המדינה הוא אכן, אמצעי עונשי חמור, אך בית משפט שלערעור לא יתערב באמצעי משמעת שנגזר, אלא אם כן הוא לוקה בפגם חמור - בטעות משפטית, חוסר סבירות בולט, או עוול ממשי (פרשת זרזר, שם). זה אינו המקרה כאן; מעשיו של המערער הצדיקו את אמצעי המשמעת שנגזרו עליו, כמפורט לעיל.

15. לאור האמור, דין הערעור על שני חלקיו להידחות.  
ניתן היום, י"ז בניסן התשס"ז (5.4.07).

ש ו פ ט ת